

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 14 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-517, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 13, 14 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-744, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-758 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 STRAIPSNIŲ, DEVINTOJO SKIRSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIII-3380 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-759

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. spalio 1 d. sprendimo Nr. SV-S-224 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3–6 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-517.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-744 (toliau – Projektas Nr. 1) dėl šių priežasčių:

2.1. Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 13 straipsnio 11¹ dalies pirmo sakinio pradžioje išdėstytos sąlygos „jei dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino savivaldybės tarybos posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai“ perkėlimas į sakinio pabaigą iškreipia normos esmę, nes nenustatomas aiškus priežastinis ryšys tarp savivaldybės tarybos narių negalėjimo dalyvauti posėdyje fiziškai ir savivaldybės teritorijoje paskelbtos nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1044 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ paskelbta ekstremalioji situacija tam tikrose Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos dalyse negali būti vertinama kaip priežastis, dėl kurios Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariai negalėtų dalyvauti tarybos posėdyje fiziškai. Analogiška išvada darytina ir dėl Projekto Nr. 1 2 straipsniu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 10 dalies ir 3 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 8 dalies.

2.2. Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje siūlomi pakeitimai, kuriais atsisakoma reglamentuoti reikalavimus nuotolinių savivaldybės tarybos posėdžių vyksmui, t. y. reikalavimus, kad posėdžiai vyktų realiuoju laiku elektroninių ryšių priemonėmis, bet nustatomi reikalavimai nuotoliniu būdu vykstančių posėdžių transliavimui, yra ydingi, nes, nelikus esminių reikalavimų nuotoliniu būdu vykstančių posėdžių tvarkai,

vienodai taikomai visose 60 savivaldybių, nebūtų užtikrinta sklandi savivaldybių tarybų veikla ir nuotoliniu būdu vykstančiuose savivaldybių tarybų posėdžiuose priimamų sprendimų legitimumas. Siūlomi nustatyti reikalavimai posėdžių transliacijai yra pertekliniai keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11 dalies atžvilgiu ir neatitiktų keičiamo įstatymo 13 straipsnio 14 dalies, nustatančios atvejus, kai savivaldybės tarybos posėdžių garso ir vaizdo įrašai nedaromi, o, atsisakius keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje nustatytų esminių reikalavimų savivaldybių tarybų nuotolinių posėdžių vyksmui, nebūtų užtikrinamas visose 60 savivaldybių

2.3. Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalies nuostata dėl bendruomenių atstovavimo ir pasisakymo teisių užtikrinimo savivaldybės tarybos nuotoliniu būdu vykstančiuose posėdžiuose yra perteklinė, nes savivaldybės tarybos posėdyje dalyvaujančių kviestų asmenų (kurie gali būti gyvenamosios vietovės bendruomenių atstovai, bendruomeninių organizacijų atstovai, seniūnaičiai ar kiti suinteresuoti asmenys) teisės nustatytos keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11 dalyje. Jeigu šių asmenų teisės praktikoje nėra užtikrinamos, tai yra įstatymo taikymo, o ne teisinio reglamentavimo trūkumo ar kokybės klausimas.

2.4. Projekto Nr. 1 1 straipsnyje pateiktas pasiūlymas keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje nustatyti savivaldybės tarybos narių tapatybės ir balsavimo rezultatų nustatymo nuotoliniu būdu vykstančiame savivaldybės tarybos posėdyje būdą yra ne keičiamo įstatymo, bet savivaldybės tarybos veiklos reglamento reguliavimo dalykas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. sausio 29 d. sprendime administracinėje byloje

Nr. eA-6-968/2020 pasisakė, kad „išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija tvirtinti reglamentą, be kita ko, apima jos diskreciją reglamentuoti, be kita ko, savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų klausimų ir sprendimų svarstymo ir priėmimo tvarką. Tačiau ši diskrecija nėra absoliuti, o ją įgyvendindama savivaldybės taryba turi paisyti normų ir principų, įtvirtintų Konstitucijoje ir VSI“. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 11 straipsnio 3 dalį, pačios savivaldybių tarybos turėtų pasirinkti savivaldybės tarybos narių tapatybės ir balsavimo rezultatų nustatymo būdą ar būdus, užtikrinančius, kad kiekvienas savivaldybės tarybos narys savo teisėmis dalyvauti posėdyje ir balsuoti jame galėtų naudotis veiksmingai, t. y. kad šios teisės nebūtų apribotos. Projekto Nr. 1 1 straipsnyje pateiktas pasiūlymas keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje įtvirtinti reikalavimą, kad, nuotoliniu būdu priimant savivaldybės tarybos sprendimus, turi būti užtikrinamas balsavimo rezultatų viešas skelbimas, yra perteklinis keičiamo įstatymo 13 straipsnio 9 dalies, *inter alia* nustatančios, kad „duomenys apie kiekvieno tarybos nario balsavimą, išskyrus atvejus, kai balsuojama slapta, yra vieši. Kiekvieno tarybos nario balsavimo rezultatai turi būti saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami savivaldybės interneto svetainėje“, atžvilgiu.

2.5. Atsižvelgiant į šio nutarimo 2.4 papunktį išdėstytus argumentus, Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje siūloma nuostata „nuotoliniu būdu vykstančiame savivaldybės tarybos posėdyje sprendimai, dėl kurių šis įstatymas nustato

slaptą balsavimą, priimami, nustatant iš anksto skelbiamą laiką, jo trukmę ir tinkamą erdvę, kuri atitinka saugumo reikalavimus“ yra ne keičiamo įstatymo, bet savivaldybės tarybos darbo reglamento reguliavimo dalykas. Nuotoliniu būdu vykstančio savivaldybės tarybos posėdžio metu sprendimų, dėl kurių turi būti balsuojama slapta (pavyzdžiui, dėl sprendimų, nurodytų keičiamo įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje), priėmimas yra negalimas ir prieštarautų slapto balsavimo esmei. Kai dėl savivaldybės tarybos posėdyje svarstomo klausimo turi būti balsuojama slapta, toks balsavimas turėtų vykti ne posėdžio metu, o per posėdžio pertrauką.

2.6. Projekto Nr. 1 2 straipsniu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje ir 3 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 8 dalyje siūloma įtvirtinti viena iš sąlygų, kad komiteto (komisijos) posėdžiai galėtų vykti nuotoliniu būdu – kai visi savivaldybės tarybos nariai pritaria tokiam būdui, nėra proporcinga keičiamo įstatymo nuostatų dėl balsų skaičiaus, priimant savivaldybės tarybos sprendimus, atžvilgiu. Sistemiškai įvertinus keičiamo įstatymo nuostatas dėl balsų skaičiaus priimant savivaldybės tarybos sprendimus, t. y. įvertinus keičiamo įstatymo 13 straipsnio 9 dalies, 19 straipsnio 1, 3, 6 ir 8 dalių, 25¹ straipsnio 10 dalies nuostatas, akivaizdu, kad sprendimams priimti, net ir balsuojant dėl personalijų, keičiamame įstatyme nėra nustatyta sąlyga, kad visi savivaldybės tarybos nariai pritartų siūlomam sprendimui. Tokia sąlyga apsunkintų sprendimų priėmimą ir būtų sunkiai įgyvendinama praktikoje, nes dėl objektyvių priežasčių, pavyzdžiui, dėl ligos, nors vienam tarybos nariui nedalyvaujant posėdyje, toks sprendimas negalėtų būti priimtas.

2.7. Tokiam tapatybės nustatymo diferencijavimui, kai Projekto Nr. 1 2 straipsniu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje ir 3 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 8 dalyje siūloma atsisakyti reikalavimo, kad, nuotoliniu būdu priimant savivaldybės tarybos komiteto (komisijos) sprendimus, būtų užtikrintas komiteto (komisijos) nario tapatybės ir balsavimo rezultatų nustatymas, o Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 13 straipsnio 11¹ dalyje siūloma nustatyti, kad, nuotoliniu būdu priimant savivaldybės tarybos sprendimus, turi būti užtikrintas savivaldybės tarybos nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas, nėra pagrindo. Tiek savivaldybės tarybos, tiek komiteto (komisijos) posėdyje dalyvaujančio savivaldybės tarybos nario ar komisijos nario tapatybės identifikavimas yra priemonė, užtikrinanti ne tik paties posėdžio, bet ir jame priimamų sprendimų legitimumą.

2.8. Keičiamo įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad komitetų darbo tvarka nustatoma reglamente, todėl Projekto Nr. 1 2 straipsniu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 10 dalies nuostata, kad „nuotoliniu būdu priimant komiteto sprendimus, turi būti atsiklausiama komiteto nario pozicijos“, – ne Vietos savivaldos įstatymo, o savivaldybės tarybos veiklos reglamento reguliavimo dalykas.

2.9. Projekto Nr. 1 2 straipsniu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 10 dalies antro sakinio nuostata dėl bendruomenių atstovavimo ir pasisakymo teisių užtikrinimo savivaldybės tarybos komitetų nuotoliniu būdu vykstančiuose posėdžiuose yra perteklinė keičiamo įstatymo 14 straipsnio 6 dalies, nustatančios, kad „komitetų darbe patariamojo balso teise reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti suinteresuoti asmenys“, atžvilgiu.

2.10. Projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 8 dalies nuostata dėl bendruomenių atstovavimo ir pasisakymo teisių užtikrinimo savivaldybės tarybos komisijų nuotoliniu būdu

vykstančiuose posėdžiuose yra perteklinė keičiamo įstatymo 15 straipsnio 6 dalies, nustatančios, kad „savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariais gali būti savivaldybės tarybos nariai, valstybės tarnautojai, ekspertai, gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai - seniūnaičiai, išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai, visuomenės atstovai (Lietuvos Respublikoje įregistruotų viešųjų juridinių asmenų, išskyrus valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, įgalioti atstovai), bendruomeninių organizacijų atstovai, kiti savivaldybės gyventojai“, atžvilgiu. Savivaldybės tarybos komisijos nario statusas jau suponuoja šių asmenų teisę posėdyje pasisakyti svarstomais klausimais ir balsuoti dėl priimamų sprendimų, todėl jeigu komisijos nario teisės realiai nėra užtikrinamos, tai yra įstatymo taikymo, o ne teisinio reglamentavimo trūkumo klausimas.

2.11. Keičiamo įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad savivaldybės tarybos komisijų nuostatus tvirtina savivaldybės taryba, todėl Projekto Nr. 1 3 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 8 dalies nuostata, kad „nuotoliniu būdu priimant komisijos sprendimus, turi būti atsiklausiama komisijos nario pozicijos“, – ne Vietos savivaldos įstatymo, bet savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamų komisijos nuostatų reguliavimo dalykas.

3. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-758 (toliau – Projektas Nr. 2), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas:

3.1. Projekto Nr. 2 1 straipsniu keičiamo įstatymo 29 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl slapto balsavimo skiriant ir atleidžiant savivaldybės administracijos direktorių ir savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoją yra perteklinės, nes slapto balsavimo atvejai yra nustatyti keičiamo įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje.

3.2. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 29 straipsnio 2 dalį bei į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 51 straipsnio 1 dalį ir siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Projekto Nr. 2 1 straipsniu keičiamo įstatymo 29 straipsnio 3 dalies priešpaskutinį sakinį siūloma dėstyti taip: „Savivaldybės administracijos direktorius (direktoriaus pavaduotojas) laikomas praradusiu pasitikėjimą ir atleidžiamas iš pareigų, kai už tokį sprendimą balsuoja ne mažiau kaip 1/2 visų savivaldybės tarybos narių.“

4. Pritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-759.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras